

Cynisme

22u10. Aan de storm is eindelijk een einde gekomen. De confetti wordt zorgvuldig door een lakei met een stofzuiger weggezogen. Het levert zo sterk een beeld op van 'pauze' dat verschillende mensen het voor bekeken achten en naar het foyer stappen. Zo missen ze de scène waar Gloucester blind wordt gemaakt. Hier heeft Decorte zich duidelijk uitgeleefd. Elk gebaar, elke opstelling van de schaarse rekvisieten is perfect. Deze fysiek moeilijke scène wordt meesterlijk uitgebeeld. De gruwel is totaal, en door een paar details wat te onderstrepen wordt er toch nog een ironische laag ingebouwd. Alleen vraagt men zich af, waarom hier een ironische laag nodig is. Waarom is het zo dringend nodig om op onze ongevoelghed een beroep te doen? Omdat het 'slechts' theater is? Maar waarom dan theater maken? Omdat, zoals Decorte beweerde naar aanleiding van *Tasso*, de zwakken altijd belachelijk zijn? En waar voert ons zulk een uitspraak ideologisch heen? Het is wanhoop die zich ketent aan cynisme en aldus belangrijke menselijke dimensies weigert. Eigenlijk waren al die bibberende, tandenklapperende, magere joden in Auschwitz ook belachelijk, nietwaar? De kapitale vraag is of machteloze mensen belachelijk horen te zijn.

22u45. Gloucester is blind gemaakt. De knecht die hem helpt wordt betekenisvol niet afgemaakt. Integendeel, hij komt uit het theatrale niets met een saxofoon opzetten. Gloucester aanvaardt het instrument en begint te spelen: de blinde muzikant. Hij mimeert een rockplaat (uiteraard, muziek uit de jaren vijftig, want deze periode, toen de ouders van deze generatie theatermakers nog jong waren, blijkt onweerstaanbare aantrekkingskracht te hebben). Wat hebben we hier? Cynisme slaat om in goedkope sentimentaliteit, een nummertje bonte avond kan daar prachtig dienst voor doen. Sentimentaliteit is net wat we voor Gloucester niet nodig hebben. Met verbazing zie ik het licht uitgaan, want het is nu eindelijk pauze.

23 u. We zijn nu in het stuk op het punt gekomen dat het verhaal weer aan bod komt: invasies, intriges, godsgericht. De scènes volgen elkaar in korte flitsen op. Tegenover het voortschrijdende verhaal staan de tocht van Poor Tom (de vermoede goede zoon van Gloucester) en de blinde edelman zelf. Decorte heeft een acrobatisch stukje bedacht: daar er veel scènwisselingen zijn, heeft hij de scenische ruimte verkleind. Het witte doek is zwart geworden, en van de twee deuropeningen zal hij er slechts één gebruiken. Het resultaat is nogal desastreus: elke scène wordt door tenminste drie seconden dode stilte van de volgende gescheiden. Een idee dat niet werkt, want het draait uit op

een lange oefening in hoe op- en afwandelen.

23u15. De vertoning sleept zich voort. Mieke Verdin als Tom heeft heel wat tekst te verwerken, maar ze zegt alles op een toon alsof ze het nog eens goed moet nalezen. Haar figuur zelf, in een gele jekker, beweegt zich over het toneel alsof Verdin er pas gisteren voor het eerst is opgestapt en nu ontdekt dat ze er geen talent voor heeft. Wat gebeurt er toch 'met deze jonge actrice, die één van de grote beloftes van haar generatie is? De artistieke dialoog Verdin-Decorte is blijkbaar tot een einde gekomen. Voor haar eigen artistieke gezondheid moet Mieke Verdin met dit gezelschap kappen. Het verder bekijken van deze *Lear* wordt langzaam pijnlijk.

23u30. Veel, veel tijd wordt besteed aan het geïntrigeer van Edmund met Lears dochters. Decorte probeert het wel, maar krijgt het niet eens goed verteld, terwijl zo een vertelling binnen het kader van dit stuk van ondergeschikt belang is. Maar buiten een gebrekkig vertellen, gebeurt hier niets. De vertoning verschrompelt tot een opkomen, lesjes afdreunen en wegwezen. De twee schoonzoons van Lear worden door één acteur gespeeld, die een bordje op de borst draagt met zijn naam erop, een techniek die aan het Vlaamsch Volkstoneel doet denken. Het is in deel één wel eens leuk, maar buiten het verwisselen van naam, gebeurt er niets met de rol. Ach, en daar verschijnt de goede Cordelia op het toneel. Het amateurisme slaat nu pas tenvolle toe. Bea Rouffart (in een dubbelrol) zeurt haar rol af. Dit moet nog anderhalf uur duren.

Milde provocaties

Middernacht. De tekst strompelt voort. Het stuk is dood. Lear is nog eens langs geweest om een monoloog te zeggen terwijl hij masturbeert. Het is wel veelbetekenend dat deze handeling de enige seksuele daad is die zonder commentaar aanvaard wordt. Trouwens, deze vondst was ook al te zien in *Cymbeline*, alleen deed Peter Rouffaer dat sensueler. Hier draait Lear zich weg van het publiek om het in een hoekje te gaan doen. Waarom? Hij staat toch alleen op de heide, onbegluurd? Een pijnlijke scène voor een regisseur die luid het principe huldigt dat er 'realisme' op de scène moet zijn, omdat wat gebeurt ook dient te gebeuren. Ondanks deze milde provocatie zit de zaal er versteend bij. Voor mij vecht iemand met dichtvallende ogen. Achter mij ligt een meisje zalig op de schouder van haar lief te slapen. Verderop krabt iemand zich gelaten in de haren. Het kan de bedoeling toch niet zijn om met Shakespeare een zaal in slaap te krijgen? De zin van de ganse onderneming begint me trouwens te ontgaan. Commentaar op Shakespeare,

nieuwe visie op de klassieken, de broodnodige postmoderne versie van het grote repertoire, vergeet het maar. De teksten worden in een irritante, onidiomatische letterlijke vertaling opgezegd. Maar Shakespeare is, net zoals elke andere theatertekst, niet meer dan een partituur. Men moet met de woorden wat doen. Mahler uitvoeren wil ook niet zeggen dat men de partituur solfgeieert. Totale afwezigheid van de regisseur, die nu zijn rol heeft beperkt tot verkeersregelaar.

0u15. Eindelijk is men aan het sterven geslagen. De zaal wordt weer een beetje wakker, omdat het publiek onder elkaar mopjes begint te maken. Waar is de stofzuiger, wordt er gezocht, laat toch iets gebeuren.

0u30. Lear is gestorven. De kreit van de trouwe Kent, 'Laat zijn hart toch breken!', zodat verder ondraaglijk lijden Lear bespaard zou blijven, is gevallen als een onhandige repliek. Lager in het 'dienen', 'uitbeelden', 'brengen' van de tekst kan men niet vallen. Als laatste klapstuk laat Decorte een Engelse vlag naar beneden komen (Wat??? Ja, een Engelse vlag!) Verbijsterd verlaat men de zaal.

Haat-liefde

De volgende dag. Nog doodmoe begint men na te denken over wat er de vorige avond is gebeurd. Men constateert dat de opvoering half mislukt is, want voor de pauze was ze veelbelovend. Na de pauze heeft ofwel de tekst regisseur Decorte op geen enkel ogenblik aangesproken, of is de

King Lear
(Het Trojaanse Paard)
Foto Herman Sorgeloos

